

Pälkäneen Salmentaan kylän sotilastorppien rakuunoista ja heidän perheistään

Markku Niemelä

Taustaa ratsupalvelusta suorittavista taloista eli rustholleista 1600 ja 1700-luvuilla.

Tuomo Koukkula on kirjoittanut Pälkäneen kunnan 1972 julkaisemassa Pälkäneen historiaa-teoksessa sotilasrasituksesta mm. seuraavaa.

Vanhan aatelisratsuväen rinnalle oli Kustaa Vaasan ajoista lähtien hankittu talonpoikaisia ratsumiehiä eli ns. maaratsuväkeä. Aluksi vain hyvin varakkaat talonpojat, joilla oli suuret verot maksettavana ja varaa ratsumiehen varusteisiin ryhtyivät ratsumiehiksi. Verojen noustessa ja sotamiehenottojen käydessä yhä kiusallisemmiksi talolliset rupesivat 1600-luvun alussa yleisemmin suorittamaan talonsa puolesta ratsupalvelua, varsinkin kun heille tuli mahdolliseksi käyttää ratsumiehenä sijaista. Vuoden 1600 tileissä mainitaan 18 pälkäneläistä maanomistajaa ratsumiehinä. Tällöin ei joukossa ollut vielä yhtään isäntää Salmentakaa. Kuitenkin jo vuodesta 1626 myös Salmentaka on edustettuna.

Ruodutusluettelo vuonna 1626 Salmentaka Mårten Thomasson bonde, Matts Mårtensson son, Clemet Mattsson son.

Roterings- och utskrivningslängder, Arkiv med löpande volymnumrering, SE/KrA/0025/0/194 (1626-1630), bildid:

A0055043_00048, https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0055043_00048

Ruodutusluettelo vuonna 1630 Salmentaka Mårten Thomasson bonde siuklig, Matts Mårtensson son, Eskil Mårtensson son, Thomas Mårtensson swentienare.

Ruodutusluettelo vuonna 1653: Salmentaka Matts Mårtensson, halfbroder Nils Mårtensson knecht.

Roterings- och utskrivningslängder, Arkiv med löpande volymnumrering, SE/KrA/0025/0/1 (1653-1657), bildid:

A0054849_00907, https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0054849_00907

Katselmusten jälkeisten anomusten luettelo lokakuulta 1663. Linkin takana olevassa tekstissä mainitaan Mattsin olevan Nilsin

broder: https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0053775_00268

"Nilss Mårtensson i Pälkäne Sockn och Salmantaka by klagar högeligen på sin broder Matz Mårtensson att han honom ifrån..."

<https://maanpuolustuskorkeakoulu.fi/sv/-/1950813/ratsuvaki-myyttinen-aselaji>
kertoo mm. seuraavaa:

Hakkapeliittojen aika

Kuvassa Suomalainen 30-vuotisen sodan ratsumies, hakkapeliitta. Aseistuksena hakkapeliitat käyttivät miekkaa ja pistoolia, usein myös puukkoa. Hakkapeliitta oli kokohaarniskan sijaan suojattu vain osittain. Hakkapeliittojen tehokkuus perustui aggressiiviseen, yhdessä rintamassa tehtyyn hyökkäykseen ja lähitaisteluun. Kerrotaan, että ”Hakkaa päälle”-sotahuuto sai alkunsa Wallhofissa 1626. Kuva: URR:n säätiö, tekijä: Soini Talaskivi (1947).

1630-luvulla ratsulippueet jäivät historiaan armeijan siirtyessä komppania-, rykmentti- ja prikaati-jakoon. Suomeen perustettiin Turun läänin, Uudenmaan ja Hämeen läänin sekä Viipurin läänin ratsuväkirykmentit. Suomalaiset ratsumiehet saivat 1640-luvulla rinnalleen rakuunoita. Heitä värvättiin aluksi Suomen rajavartioiden tarpeisiin ja myöhemmin sotiin. Rakuunat erosivat ratsumiehistä siinä, että he liikkuvat ratsain, mutta taistelivat jalkaisin.

Rakuunoiden merkitys kasvaa

Kuvassa 1700-luvun alun karoliiniunivormuinen rakuuna hevosellaan. Univormu oli käytössä 1700-luvun jälkipuolelle saakka. Aseistukseen kuului myös pistoolia jyrkevämpi ratsuväkiase eli karbiini. Kuva: Armemuseum, tekijä: Einar von Strokirch.

Ruotsi oli vuosina 1700–1721 Suureksi Pohjan sodaksi kutsutussa suursodassa, jonka seurauksena se menetti alueitaan sekä suurvalta-asemansa Venäjälle. Ratkaisevassa Pultavan suurtaistelussa vuonna 1709 suomalaista ratsuväkeä oli mukana 1500–2000 miestä kaikista maakunnallisista rykmenteistä. Rauhan tultua Suomen ratsuväkeä uudistettiin muuttamalla kaikki ratsurykmentit rakuunarykmenteiksi.

Parikymmentä vuotta myöhemmin Ruotsi lähti kaikin puolin heikosti sujuneeseen revanssisotaan Venäjää vastaan, jonka seurauksena se menetti lisää alueitaan Venäjälle. Kesällä 1741 käyty Lappeenrannan taistelu nosti pienen rajakaupungin maailmankartalle ensimmäistä kertaa. Taistelussa Ruotsin joukoissa palveli noin 600 Karjalan rakuunaa, mutta heidän eivät voineet estää Venäjän voittoa ja Linnoituksen tuhoamista.

Kuvassa Uudenmaan rakuunat kuningas Kustaa III:n puku-uudistuksen jälkeisessä m/1779-univormussa. Vasemmalla upseeri ja oikealla rakuuna. Miekat olivat vaihtuneet sapeliin sekä m/1778 rakuunamuskettiin. Kuva: New York Public Library.

Kun Suomen sota syttyi vuonna 1808, jäljelle jääneissä Uudenmaan rakuunarykmentissä ja Karjalan rakuunajoukossa palveli vajaat 1000 suomalaista rakuunaa. Hävityn sodan jälkeen Suomi liitettiin lopullisesti Venäjään ja rauhanehdot määräisivät ratsuväen lakkautettavaksi muun sotaväen ohella. Seuraavat 80 vuotta ratsuväkeen halajavat joutuivat hakeutumaan Venäjän armeijaan. Maineikkain tsaarinarmeijassa palvellut suomalainen ratsuväenupseeri on epäilemättä C.G.E. Mannerheim.

Ratsutilat ja -torpat

Sotilastorpassa piti olla puolen tynnyrin vuotuista kylvöä varten peltoa, pieni kaalimaa ja kaksi kuormanalaa niittyä sekä asuinpirtti, pieni navetta, aitta ja rehulato. Kaikki vakinaisiksi ratsutiloiksi tulleet olivat pitempään 1600-luvulla jo suorittaneet ratsupalvelua taikka nauttineet säterivapautta.

Ratsutilat saivat myös aputiloja eli augmentteja, jotka maksoivat verojaan määrätyle rusthollille, alla vuoden 1696 tilanne Pälkäneveden pohjoisrannalla.

sotilastorppa, jossa oli puolen tynnyrin vuotuista kyivää varten peltoa, pieni kaalimaa ja kaksi kuormanalaa niittyä sekä asuinpirtti, pieni navetta, aitta ja rehulato. Lisäksi sotamies sai ruodultaan pienen palkan sekä eväät ja kyydin harjoituksiin. Varsinaiset sotilasvarusteet antoi kruunu pojalleen, mutta ruotu oli niiden säilymisestä vastuussa. Ratsuväki hankittiin siten, että suuri osa jo aikaisemmin ratsupalvelua suorittaneista taloista tuli ratsumiestä eli rakuunaa ja tämän hevosta ylläpitäviksi ratsutiloiksi eli rustholleiksi. Ratsupalvelusta ratsutilat saivat vapauden vuotuisesta ja ylimääräisestä verosta, vieläpä oikeuden kantaa eräiden naapuritalojen, ns. augmenttien, verot, kun sen sijaan jalkamiehiä ylläpitävät ruotutalot maksoivat kaikki veronsa entiseen tapaan. Järjestelmä osoittautui ratsutiloille varsin edulliseksi etenkin kun 1700-luvulla tuli olemaan pitkiä rauhanaikoja, jolloin ratsumiehenpito ei tullut kovin kalliiksi.⁸⁴

Pälkäneen ja Kulsialan hallintopitäjistä ryhtyivät vuoden 1696 ruodutusluettelon mukaan seuraavat 25 taloa suorittamaan ratsupalvelua Uudenmaan ja Hämeen läänin ratsuväkirykmentin Alisen Hollolan komppaniassa. Samalla luettelaa ratsutaloille verojaan maksaneet aputalot eli augmentit.⁸⁵

N:o	Ratsutila	Augmentit
38	Salmentaan Peissu	Salmentaan Jussila ja talo Tuuloksen Mieholasta
39	Salmentaan Eskola	Kirvun Mattila ja em. talo Tuuloksesta
40	Salmentaan Tauranen	Kirvun Hiissa ja Vuolijoen Penttilä
41	Salmentaan Hölli	Onkkaalan Raukola ja Vuolijoen Penttilä
42	Salmentaan Lulli	2 taloa Tuuloksesta
43	Sappeen Hartikkala	2 taloa Sahalahdelta
44	Luikalan Sihvola	talo Lammilta
45	Luikalan Veräväinen	talo Tuuloksen Miemalasta
46	Kirvun Knaapila	Onkkaalan Kyttälä

⁸⁴ Jutikkala, Hämeen historia 2: 1, 243—54.

⁸⁵ VA Militaria II: 408.

Tällöin 1696 Pälkäneeltä varustettiin kaikkiaan 30 ratsumiestä, mitä voidaan pitää varsin suurena määränä, kun esim. Kangasalta varustettiin 16 ratsumiestä.

Talonpoikaisia ratsutiloja tuli runsaimmin Pälkäneveden rantakyliin. Varsinkin Salmentaan taloista ruvettiin yleisesti pitämään vakituista ratsumiestä, vaikka talot eivät kovin suuria olleetkaan. 1600-luvun loppupuolella vaihteli ratsutiloiksi tulneiden Salmentaan talojen veroluku 3-5 äyrin välillä.

Tuomo Koukkula Pälkäneen historia s.486

Järjestely oli selvästi hyvin kannattava kynnelle kykeneville talollisille, koska samat talot ovat säilyttäneet asemansa liki kaksisataa vuotta (kuva alempana) myöhemminkin autonomisessa Suomessa, vaikka välissä on ollut sotia Isostavihasta (1700-1721) Pikkuvihan (1741-1743) kautta Suomensotaan (1808-1809). Lisäksi oli kaukaisempia sotaretkiä ja nälkävuosia. Huonon onnen kasautuessa rusthollari saattoi menettää hevosen, rakuunan tai molemmat ja uudet oli saatava tilalle.

Rakuunahevoseksi kelpaava ratsumies saattoi maksaa 90 kuparitalaria, kun taas vieraan ratsupalvelijan palkasta löytyy tietoa Kangasalan käräjiltä v. 1648. Silloin eräs leskiemäntä sopi ratsumies Yrjö Tuomaanpojan kanssa, että emäntä maksoi kuudelta Saksassa palvellulta vuodelta kultakin 30 kuparitalaria ja kotovuosilta 15 talaria.

Vaikka ratsumiestalolliset mielellään jättivätkin vaaralliset ja vaivalloiset sotaretket ammattisotureille, oli heillä palkkasotureistaan harmiakin. Vuonna 1668 panivat Sääksmäen kihlakunnan talonpojat luikalalaisen Reko Yrjönpoika Sihvolan matkaan Tukholmaan valtiopäiville valituksen, jonka mukaan ratsupalvelijat saivat rauhanvuosina isänniltään palkkaa 20 kuparitalaria, mutta eivät kuitenkaan sitä vastaan tehneet isännälleen töitä, vaan menivät vieraille päivätyöläisiksi.

Ratsutalolliset anoivat kuninkaalta, että asepalvelijat velvoitettaisiin palvelemaan isäntiään talon töissä sellaisella muonalla, johon muukin väki tyytyi.

Tuomo Koukkula Pälkäneen historia s.482

Tuo on aika mielenkiintoinen tieto, sillä vaikka tuollaisesta 6 – 7 ammattisotilaan kylästä kylän sisällä oli varmasti tietynlaista turvaa, saattoivat he mahdollisesti pahapäisinä olla toisinaan hankaliakin. Vaikka isäntien ongelma oli ilmeisesti laajempikin, viittaa naapurikylän Luikalan Sihvolan isännän matkaan laitto, että Pälkäneveden rannoilla asia koettiin hyvin tärkeäksi. Jos ratsutalolliset olivat oman arvonsa tuntevaa sakkia, olivat sitä ilmeisesti myös heidän rakuunansa. Isännän käskyä ei tuohon aikaan palkollinen ihan kevyesti ohittanut. Minulla ei ole tiedossa, miten kuningas anomukseen suhtautui.

Miesten lisäksi tarkastettiin heidän varusteitaan ja joskus myös sotilastorppia. Vuonna 1779 katsottiin tarkastuksessa Salmentaan Janka-Lullin rakuunatorppa aivan puutteelliseksi. Naapuritalosta oli Juha Hölli tullut panemaan torpan kuntoon, mutta siitä ilmeisesti kimpaantuneena Jangan isännät olivat rikkoneet takan ja panneet tilalle kaakeliuunin, joka oli katsastajien mielestä aivan hyödytön rakuunalle. Ohjesäännön mukaan rakuunatorpassa piti olla takka- ja leivinuuniyhdistelmä. Tuomo Koukkula Pälkäneen historia s.489

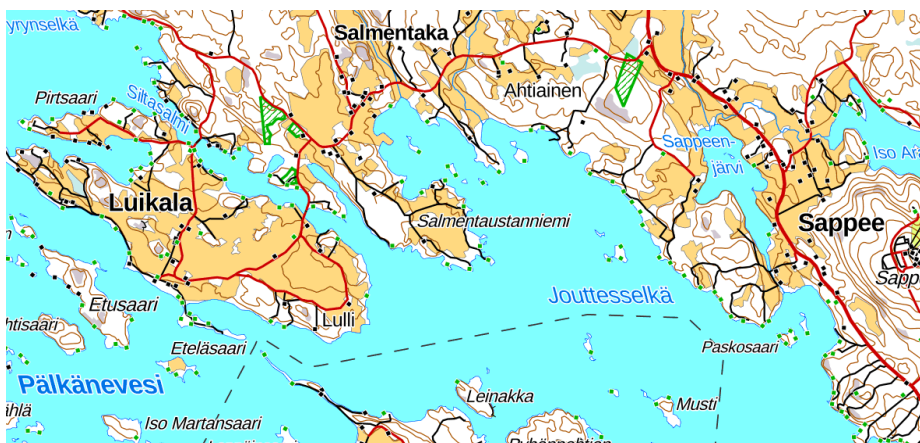
Alla ote 1881 painetusta Luettelosta kaikista Rustholleista Suomen Suuriruhtinaanmaassa, niin kuin myös rustollein manttaaleista ja niille määrätyistä veroista.

	37	"	Pietilä I. Siipilä	—	—	1½	58	40	44	60
Pälkäne.	38	Salmentaka, Peisu	—	1½	—	—	56	50	35	90
	39	"	Eskola	—	7/8	—	50	50	43	30
	40	"	Tauranen	—	7/8	—	49	—	42	50
	41	"	Hölli	—	7/8	—	48	50	43	30
	42	"	Lulli I. Janka	—	8/8	—	35	40	58	40
	43	Sappis, Hardikkala	—	1	—	—	49	30	40	60

Osa rajankäyntikartasta Salmentaan kylän isojaonrajoista vuodelta 1870.

A Janga B Tauranen C Hölli D Peissu E Eskola F Jussila G Mattila
Olettaisin, että sotilastorpat ovat ylhäällä oikealla koska nykyinenkin keskus on kuvan keskellä ja talot oli tuolloin jo jaettu useampaan osaan.

Markku Haapanen SAHALAHDEN TALONPOIKAISTEN RUSTHOLLISUKUJEN PERHESTRATEGIAT 1721-1886 Suomen historian Pro gradu-tutkielma Historian ja etnologian laitos Jyväskylän yliopisto Lokakuu 2006

Markku Haapanen kertoo rakuunoiden käytöstä rauhanajalla naapuri Sahalahdella seuraavaa.

Rusthollin tyttären avioliitto oli samalla sosiaalisen statuksen näyttämönä. Siinä pyrittiin korostamaan talon valtaa ja asemaa, jos se vain suinkin oli mahdollista. Erityisesti korostettiin talon asemaa rusthollina, sillä Sahalahdelta nimittäin

kerrotaan, että jos morsian oli rusthollista, hänen kotinsa rakuuna ratsasti hääsaatossa etummaisena ja jos sulhasenkin kotitila oli ratsutila, kummankin talon rakuuna ratsasti sotilaspuvussa miekka vyöllä. Tapa saattoi kuitenkin olla jäänne huomattavasti vanhemmalta ajalta: Ruotsissa keskiajalla oli tapana, että kun sulhanen saapui saattojoukkoineen morsiamen kotitaloon, niin he luovuttivat aseensa ja satulansa pois, että juhlallisuudet saatiin viettää rauhassa ilman tarpeettomia häiriöitä. Tämän jälkeen morsian luovutettiin sulhaselle.

Sahalahden tapa saattoi kuvastaa rakuunan eli kodin suojelusta morsiamen matkalla kohti uutta kotiaan. Joka tapauksessa kyse oli selkeästi siirtymäriitistä, johon rusthollien erikoisluonne oli antanut oman lisänsä. Heikinmäki 1981, s. 460.

Tieto on mielenkiintoinen, sillä jos se pitää paikkansa, on sen oltava peräisin ainakin 1790-luvulta, koska Sahalahden rusthollien rakuunat muutettiin 1790 rakuunoista jääkäreiksi ja entisen Uudenmaan ja Hämeen ratsuväkirykmentin (UHRvR) hämäläiset komppaniat muodostivat Hämeen jalkaväkirykmentin (HJR) jääkäripataljoonan, jota toisinaan kutsuttiin myös ratsutilapataljoonaksi. Nämä joukot eivät siis enää ratsastaneet. Knuutila 1990, s. 33.

1700-luvun rakuunat perheineen Salmentaalla

Suuri pohjansota ja Isoviha 1717-1721

1717

1717

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti		Vuodesta 1795 Hämeen läänin jalkaväkirykmentti			
1718	Peissu 38	Eskola 39	Taurainen 40	Hölli 41	Janga 42
1719					
1720	Drag. Erick Mattsson Forss s.1697 k.16.9.1742	Gl:a drag:n Thomas Danielss Heiduk s.1682 k.17.3.1761	Drag Johan Rikman (Salm) 05. 05.1710-19. 04.1769	Drag. Matts Sijck s.1691 k.6.5.1743	Drag. Jören Joh Flinta k.
1721	Anna Mattsdr s.1702 vihk.2.10.1723 k.11.5.1742		Anna Maria		
1722	Maria13.7.1725		Maria 27.5.1731	Maria 7.6.1724	
1723	Margeta 29.9.1727		Anna 30.7.1732	Margeta 18.7.1725	
1724	Georgius 5.4.1734		Matthias 22.1.1734	Matts 21.8.1726	
1725	Erick 26.1.1737		Anna Maja Dan.dr k.21.4.1750	Michel 28.9.1729	
1726	18.9.1739 Matthias		5.4.1737 Walborg		
1727			31.1.1740 Maria		
1728			14.5.1743 Eric		
1729			14.5.1743 Margeta		
1730			15.5.1745 Sophia		
1731			19.12.1748 Thomas		
1732			Anna Johansdr s.29.9.1723		
1733			4.10.1751 Simon		
1734			25.2.1754 Matthias		
1735		Vuoden 1735 pääkatselmus- luettelossa Thomas Heiduk vaihtuu Grels Alquistiin	14.4.1755 Walborg		Vuoden 1735 pääkatselmu- luettelossa Jöran Flinta vaihtuu Erick Flintaan
1736			11.8.1758 Beata		
1737			26.2.1760 Michael		
1738					
1739					

Hattujen sota ja pikkuviha 1741-1743

1740				Drag Erick Flinta s.4.5.171 k.21.6.1783 asuu myös Tauraisessa
1741				Susanna Jacobsdr
1742		Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Luetteloita 1724-1743		Matthias 19.9.1725
1743		1743 NEDRE HÄLLOLA		20.8.1737 Margeta
1744	Eric Forss vaihtuu	Drag Grels Johanss. s.1711 k.1.4.1789 Palmqvist/Alquist		Euphemia Eric/Jacobsdr
1745	Petter Forssiin	Lisa Ericksdr	Matts Sijck on vaihtunut Henrick Sijkiin. Matts on mahdollisesti kuollut Pikkuvihan taisteluissa.	19.11.1742 Henric
1746		12.5.1738 Johannes		22.6.1745 Johannes
1747		22.2.1740 Maria		14.2.1747 Maria
1748		2.4.1742 Walborg		15.7.1750 Carl
1749		21.5.1745 Matthias		30.9.1752 Andreas
1750		28.8.1747 Thomas		
1751		24.12.1749 Elisabet		
1752	Drag Petter Jörens. Forss s.6.6.1725 k.16.2.1790 Luopioinen	5.4.1752 Margareta	Drag Henrick Mickelss. Sikström Sijck s.1711 k.18.10.1755	
1753	Lisa Johansdr s. 19.11.1722	6.10.1753 Thomas	Margeta Jacobsdr k.3.6.1743	
1754	12.1.1746 Maria	7.12.1755 Beata	31.12.1738 Elisabeth	
1755	30.11.1747 Thomas		4.2.1740 Maria	
Seitsenvuotinen sota eli Pommerin sota Ruotsin osalta 1756-1763				
1756	26.11.1750 Andreas		28.5.1743 Henricus	
1757	9.7.1752 Jacobus		21.9.1745 Michael	
1758	7.4.1755 Johannes		30.6.1747 Jacobus	
1759	22.9.1758 Matthias		Maria Ersdr vihk.29.9.1744	
1760	16.8.1763 Elisabeth		19.8.1749 Elisabeth	
1761		Drag:n Henric Johanss: Sund s.1737 k.13.7.1770	2.8.1751 Matthias	
1762		Beata Johansdr vihk.28.12.1768	18.4.1754 Walborg	
1763		28.11.1769 Thomas	21.8.1755 Johannes	
1764				
1765				
1766				

1767		1767 pkl	1767 pkl	
1768		Johan Salm vaihtuu Johan Salmberg	Henrick Sijk on vaihtunut Simon Hölleriin	
1769	Drag Mats Jörens. Salman s.1753 k.2.3.1804	Drag Johan Erss. Salmberg s.1748 k.15.12.1816	Drag Simon Johss. Höller s.24.9.1733 k.16.4.1800	
1770	Beata Johansdr s.1749	Lisa Jöransdr s.1749 k.6.1.1810	Anna Jörensdr vih.26.12.1758 s.1740 k.1774	
1771	5.10.1772 Matthias	26.8.1771 Matthias	22.12.1759 Johannes	
1772	3.11.1775 Lena	23.4.1773 Eric	13.11.1761 Henric	
1773	14.7.1776 Maria d.29.8.	12.11.1778 Johannes	5.1.1764 Henric	
1774	20.6.1777 Maria	16.12.1782 Beata	28.4.1769 Eric	
1775	1775 pkl	25.6.1779 Beata	24.4.1788 Pehr	1775 pkl
1776	Petter Forss on vaihtunut	10.6.1782 Johan	24.4.1788 Eric	Erick Flinta vaihtuu
1777	Poikaansa Johan Forssiin	Beata Henricsdr	Lisa Thomasdr s.1745 k.1778	Johan Sundiin 22 vuotias
1778	Johan 21 vuotias	12.3.1785 Lisa	28.6.1776 Mats	
1779	Drag Johan Pettersson Forss s.7.4.1755 k.5.11.1835		28.6.1776 Maria	Drag Johan Sund s.6.5.1752 k.18.3.1828 Renko
1780	Marget Jörensdr s. 1750 k.1787 vih.12.1774		3.1.1778 Helena	Maria Michaelsdr s.1766 vih.26.12.1784
1781	3.11.1775 Maria			21.8.1786 Johan
1782	9.8.1777 Mathias			1.9.1790 Lisa
1783	6.11.1779 Johan			1.7.1793 Lena
1784	1783 pkl			15.2.1795 Maria
1785	Johan Forss vaihtuu Mats Svagiin			
1786				
1787	Drag Mats Svag s.1758 k.1809			
1788	Anna Pehrsdr s.1758 k.15.5.1820			
1789	4.10.1785 Johan			
1790	10.8.1787 Lisa			
1791	23.9.1790 Beata			
1792	1.10.1793 Matts			
1793	8.2.1798 Henric			
1794				
1795	Hämeenläänin jalkaväkirykmentti GMR 1795 JÄGARE BATAILLON, SECOND MAJORENS COMPAGNIE			
1796				
1797	Mats Svag jatkaa	Mats Jörens. Salman jatkaa	Johan Salmberg jääkärinä	Simon Höller vaihtuu
1798				Matts Hjeltiin
1799				
1800				
1801				
1802				
1803				
1804				
1805	GMR 1805 SECOND MAJORENS COMPAGNIE (Jägare Bataillon)			
1806				
1807	Mats Svag jatkaa	Matts Salman vaihtuu	Johan Salmberg vaihtuu	Matts Hjelt jatkaa
1808		Matts Sahliin	Henric Sundströmiin	Johan Sund vaihtuu
1809				Matts Starckiin
1810	Jägar Mats Sahl	Jägar. Henric Sundström	Jägar Matts Hjelt	Jägar Matts Stark
1811	Beata Thomasdr	Anna Eskelsdr	Christina Ersdr s.1765	Lena Johansdr
1812	22.6.1804 Helena	13.5.1794 Christina	5.11.1795 Elisabeth	8.6.1803 Matts
1813		5.3.1798 Maria	22.3.1798 Eric	13.12.1805 Maria
1814		6.8.1804 Matts	26.9.1800 Johan	
1815			14.9.1805 Anna	
1816				
1817				
1818				

Useamman sukupolven sotilassukuja ei Salmentakana näyttäisi olevan kuin yksi (kaksi?), Johan Forss palvelee isänsä Petter Forssin jälkeen Peissun rusthollia lyhyehkön ajan. Petterin isä näyttäisi olevan Wisabä niminen sotilas naapurikylästä Sappeesta, äitiä hänelle ei ole merkitty lainkaan.

Myös Johan Sundin isä Henric Thomasson on merkitty rakuunaksi (tai rengiksi, drg) Jangan taloon ja löytyvätkin rippikirjoista, mutta isä Henrikkiä ei löydy Salmentaan eikä lähikylien sotilasrullista (Pälkäneen Ruokolan neljänneskunta ja läheiset Kangasalan kylät palvelevat Henkirakuunarykmentissä), jossain niistä hänen täytyisi palvella. Jangan rakuuna hän ei kuitenkaan ole vaikka Salmentaan kylässä asuukin. Luultavasti renki.

Pääkatselmusluetteloissa on aukko 1735 ja 1767 välissä mutta Erick Flinta näyttää kyllä palvelle Jangaa tämän välin ja aina 15.3.1773 asti.

Erick Flinta on asunut Taurasen torpassakin, joten Johan Sund ja isä Henric Thomasson sopisivat kyllä hyvin Jangan torppaan.

6.5.1752	10.5.1752	Salmentaka	Janga	Drg Henric Thomasson	Margeta Henr.dr	Johannes
----------	-----------	------------	-------	----------------------	-----------------	----------

Pälkäne syntyneet-vihityt-kuolleet 1730-1755 (TK43 I C:2) Sivu 125 Syntyneet ; SSHY kuva 132

Kuul.	Vihitty	Kylä	Talo	Mies	Vaimo	Kylä	Talo
	26.12.1743	Cangasala Raicku		Drg. Henric Thomass.	Pig. Margeta Thom.dr	Salm.	Janga

Taulukon lähteet:

Rippikirjat, sotilasrullat ja Hiskin syntymä- ja kuolematiedot.

HORSEMAN RUUTENHIELMS COMPANY

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1712-1712 (WA1236) 34-38 ; SSHY kuva 154

LOWER HÄLLÖLA YHTIÖ

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1728-1728 (54955 URR 392) Sivu 1149,1150 37,38,Sahalaks,Pälkäne (Tursola,Salmentaka) ; SSHY kuva 582

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1735-1735 (WA1234) ; SSHY kuva 327

1743 ALAHALLOLAN YHTIÖ Eric Forss vaihtuu Petter Forssiin

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Luetteloita 1724-1743 (WA566) 36-39 ; SSHY kuva 207

1754 VÄRVÄYSLUETTELOITA - Ala-Hollolan komppania

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Luetteloita 1751-1768 (55004 URR 400) ; SSHY kuva 330

SECOND MAJORENS COMPAGNIE (II majurin tai Ala-Hollolan komppania)

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1767-1767 (WA1234-1235) ; SSHY kuva 274

GMR 1775 SECOND MAJORENS COMPAGNIE 38 Salmentaka

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1775-1775 (WA1235) Sivu 120 36-39 ; SSHY kuva 120

GMR 1779 SECOND MAJORENS COMPAGNIE

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1779-1779 (WA1235) 36-39 ; SSHY kuva 126

GMR 1783 SECOND MAJORENS COMPAGNIE --siirretty muualle

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1783-1783 (WA1235-1236) 36-39 ; SSHY kuva 128

VÄRVÄYSLUETTELOITA VUODELTA 1783 - 2-Majurin komppanian varamiehet

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Värväysluettelo 1770-1789 (55005 URR 401) ; SSHY 746

GMR 1787 SECOND MAJOR'S COMPANY

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1787-1787 (WA1236) 36-39 ; SSHY kuva 120

1790 GMR SECOND MAJORENS COMPANY, Tavastehus 26.2.1790

Uudenmaan ja Hämeen läänin rakuunarykmentti Pääkatselmusluettelo 1789-1800 (54956 URR 393) 36-39 ; SSHY kuva 352

GMR 1795 JÄGARE BATAILLON, SECOND MAJORENS COMPAGNIE

Hämeen läänin jalkaväkirykmentti Pääkatselmusluettelo 1795-1800 (54961 HJR 414) Sivu 283 33-38 ; SSHY kuva 330

Pälkäneen seurakunnan arkisto

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1736-1743, jakso 94, sivu 88: <Salmentaka >Salmetaca, Janga Rusthåld ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1736-1743, jakso 95, sivu 89: Salmentaca, Taurais Rusth. ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1736-1743, jakso 96, sivu 90: Salmentaca, Hölli Rusthåld; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1736-1743, jakso 97, sivu 91: Salmentaca, Peitzu Rusth. ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1736-1743, jakso 98, sivu 92: Salmentaca, Eschola Rusth. ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1744-1750, jakso 19, sivu 18: Salmentaka, Janga; Kansallisarkisto: Drag Erick Flinta s.1714

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1744-1750, jakso 20, sivu 19: Salmentaka, Hölli ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Hölli <drag. Sijkström>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1744-1750, jakso 21, sivu 20: Salmentaka, Peissu ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Peissu <Brun Fors>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1744-1750, jakso 22, sivu 21: Salmentaka, Eskola ; Kansallisarkisto: drag. Grels Johansson>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1744-1750, jakso 23, sivu 22: Salmentaka, Taurais ; Kansallisarkisto: <Drag. Johan Salm>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1751-1758, jakso 30, sivu 29: Salmentaka, Janga; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1751-1758, jakso 31, sivu 30: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1751-1758, jakso 34, sivu 33: Salmentaka, Peissu, Janga och Höllis Dragoner ; Kansallisarkisto:

Salmentaka, Peissu, Janga och Höllis Dragoner <Drag. Petter Forss, Eric Flinta, Henric Sijk, nb. Peissus gl. ryttare Thomas Heiduk>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1751-1758, jakso 36, sivu 35: Salmentaka, Eskola ; Kansallisarkisto: <Heiduk, drag. Ahlqvist>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1751-1758, jakso 39, sivu 37: Salmentaka, Taurais ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Taurais <drag. Johan Rikman (Salm)>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1759-1764, jakso 27, sivu 26: Salmentaka, Janga ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1759-1764, jakso 29, sivu 28: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1759-1764, jakso 31, sivu 30: Salmentaka, Peissu ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Peissu <Drag. Petter Forss *1725, Thomas Heiduck *1682>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1759-1764, jakso 33, sivu 32: Salmentaka, Eskola ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Eskola <drag. Ahlqvist>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1759-1764, jakso 35, sivu 34: Salmentaka, Taurais och Janga Dragoner i Taurais ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Taurais och Janga Dragoner i Taurais <Drag. Johan Salm *1710, Eric Flinta *1714>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 30, sivu 27: Salmentaka, Janga; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 31, sivu 28: Salmentaka, Taurais ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Taurais <Hellman Salmberg>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 32, sivu 29: Salmentaka, Taurais ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Taurais <Salm Flinta>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 34 , sivu 31: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 36, sivu 33: Salmentaka, Peissu ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Peissu <Forss >

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1766-1771, jakso 38, sivu 35: Salmentaka, Eskola ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Eskola <Ahlqvist >

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1773-1778, jakso 25, sivu 24: Salmentaka, Janga Rusthåll; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1773-1778, jakso 26, sivu 25: Salmentaka, Taurais Rusthåll ; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1773-1778, jakso 28, sivu 27: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1773-1778, jakso 30, sivu 29: Salmentaka, Peissu ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Peissu <Forss > isä ja poika?

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1773-1778, jakso 33, sivu 31: Salmentaka, Eskola ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Eskola <drag. Ahlqvist>

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1779-1784, jakso 35, sivu 32: Salmentaka, Janga; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1779-1784, jakso 37, sivu 34: Salmentaka, Tauranen; Kansallisarkisto: Drag Johan Erss. Salmberg

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1779-1784, jakso 39, sivu 36: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto: Drag Simon Johss. Höller s.1733

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1779-1784, jakso 42, sivu 39: Salmentaka, Peissu; Kansallisarkisto: Drag Mats Svag s.1758

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1779-1784, jakso 44, sivu 41: Salmentaka, Eskola; Kansallisarkisto:

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1785-1791, jakso 36, sivu 35: Salmentaka, Janga; Kansallisarkisto: Drag Johan Sund s.1752

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1785-1791, jakso 38, sivu 37: Salmentaka, Tauranen; Kansallisarkisto: Drag Johan Erss. Salmberg 1748

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1785-1791, jakso 40, sivu 39: Salmentaka, Hölli; Kansallisarkisto: Drag Simon Johss. Höller s.1733

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1785-1791, jakso 43, sivu 42: Salmentaka, Peissu ;
Kansallisarkisto: Drag Mats Svag s.1758
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1785-1791, jakso 45, sivu 44: Salmentaka, Eskola ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Eskola Drag Mats Jörens. Salmen s.1749

Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1792-1797, jakso 41, sivu 36: Salmentaka, Janga;
Kansallisarkisto: Drag Johan Sund s.1752
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1792-1797, jakso 43, sivu 38: Salmentaka, Tauranen ;
Kansallisarkisto: Drag Johan Erss. Salmberg 1748
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1792-1797, jakso 45, sivu 40: Salmentaka, Hölli
Parpana torp, Humaloja torp. ; Kansallisarkisto: Drag Simon Johss. Höller s.24.10.1733
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1792-1797, jakso 47, sivu 42: Salmentaka, Peissu;
Kansallisarkisto: Drag Mats Svag s.9.9.1756
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1792-1797, jakso 48, sivu 43: Salmentaka, Eskola ;
Kansallisarkisto:
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1798-1803, jakso 46, sivu 39: Salmentaka, Janga;
Kansallisarkisto:
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1798-1803, jakso 51, sivu 43: Salmentaka, Tauranen;
Kansallisarkisto: Drag Johan Erss. Salmberg 1748
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1798-1803, jakso 54, sivu 46: Salmentaka, Hölli ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Hölli <Hjelte?> Drag Simon Johss. Höller s.24.10.1733 k.16.4.1800
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1798-1803, jakso 57, sivu 49: Salmentaka, Peissu ;
Kansallisarkisto: Drag Mats Svag s.9.9.1758
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1798-1803, jakso 60, sivu 52: Salmentaka, Eskola ;
Kansallisarkisto: Drag Mats Jörens. Salmen s.1749 k.29.1.1804
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 56, sivu 50: Salmentaka, Janga ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Janga <jäg Stark, garf. Hellman>
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 59, sivu 53: Salmentaka, Tauranen ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Tauranen <Sundström, afsk jäg. Johan Salmberg s. 1748>
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 61, sivu 55: Salmentaka, Hölli,
Humaloja torp ; Kansallisarkisto: Salmentaka, Hölli, Humaloja torp <Eric Korp, res Hjerpeen>
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 62, sivu 56: Salmentaka, Hölli ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Hölli <jäg Hjelte, Sundberg, Dahl, Stenström>
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 66, sivu 60: Salmentaka, Peizu ;
Kansallisarkisto: Salmentaka, Peizu <Peissu, jäg. Svag, torp Johan Ersson Strid, Thomas Aurell,
res Eric Wass> Drag Mats Svag s.9.9.1758 k.1809?
Pälkäneen seurakunnan arkisto - Rippikirja 1804-1809, jakso 70, sivu 63: Salmentaka, Eskola ,
Mickelinsilda torp, Taipale torp; Kansallisarkisto: Salmentaka, Eskola< jäg. Sal>, Mickelinsilda
torp, Taipale torp